

Landskrona stad

Staben

Inköps- och upphandlingsavdelningen

Datum	Er Referens
2019-01-09	
Handläggare	Vår Referens
Lisbeth Johnson	2018/2143

Nämnd	§	Datum
Kommunstyrelsens arbetsutskott		2019-01-14
Kommunstyrelsen		2019-01-24

Remiss från Finansdepartementet - Möjlighet, tillåtet och tillgängligt - förslag till enklare och flexibla upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål

Ärendebeskrivning

Landskrona stad har av Finansdepartementet 2018-09-14 ombetts att lämna ett svar på remiss av rubricerat betänkande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- att anta förslag till remissvar från Inköps- och upphandlingsavdelningen
- att sända detta till Finansdepartementet.

Beslutsunderlag

Förslag till remissvar från Inköps- och upphandlingsavdelningen

Beskrivning av ärendet

Inköps- och upphandlingsavdelningen har fått i uppdrag att utforma förslag till svar på remiss. Betänkandet avser förslag till förenklingar av upphandlingar under EU:s tröskelvärden. Betänkandet lämnar också förslag som avser att leda till ett minskat antal överprövningar av offentliga upphandlingar.

Inköps- och upphandlingsavdelningen har gått igenom betänkandet och lämnar svar enligt bilaga.

Sammanfattning

Inköps- och upphandlingsavdelningen föreslår att kommunstyrelsen fattar beslut att anta bifogat förslag till remissvar.

Bilaga

Landskrona stads remissvar till Finansdepartementet daterat 2018-12-13

STABEN/STADSLEDNINGSKONTORET

Christian Alexandersson
Stadsdirektör

Lisbeth Johnson
Inköps- och upphandlingschef

Landskrona stad
Stadshuset
261 80 Landskrona
Besöksadress

Tfn
Fax
lisbeth.johnson@landskrona.se
www.landskrona.se

Bankgiro 868-6123
Plusgiro 12345-5
Org.nr 212000-1140

Staben

Datum
2019-12-13

Er Referens
Fi2018/02531/OU

Handläggare
Christina Nilsson

Vår Referens
Dnr 2018/2143

Finansdepartementet

Remissvar, Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44)

Landskrona stad har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerat betänkande och staden lämnar följande synpunkter.

Allmänna synpunkter

Landskrona stad ser positivt på inriktningen mot att förenkla upphandlingsregelverket under tröskelvärdena. Det hade varit önskvärt med förenklingar även över tröskelvärdena men det ligger inte inom utredningens möjligheter att föreslå detta. Då en stor del av stadens upphandlingar ligger under tröskelvärdena kommer de föreslagna förenklingarna att underlätta både för staden och dess leverantörer. Inte minst ser Landskrona stad att förslagen till förenklingar i upphandlingar kan gynna mindre företag. Staden hade dock gärna sett att man föreslagit att det ska vara möjligt att direktupphandla upp till tröskelvärdet vid alla typer av upphandlingar.

De förslag som lämnats i syfte att minska antalet överprövningar är vällovliga och de föreslagna ändringarna kommer förmodligen att minska antalet. Staden vill dock påpeka att det för landets upphandlande myndigheter framför allt är problem med att handläggningen i domstolarna tar väldigt lång tid. De förslag till ändringar som lämnats kommer inte åt det problemet.

Upphandling under tröskelvärdena och upphandling av tjänster enligt bilaga 2

Uppdelning i två kapitel

Uppdelning av kapitel 19 i två kapitel, ett för annonspliktiga upphandlingar och ett för direktupphandlingar upplever staden som en förenkling. Staden välkomnar också att man, i det nya lagförslaget, har tagit bort den mängd hänvisningar till övriga kapitel som finns i dagens lagtext. Överhuvudtaget upplever staden att de nya förslagen till kapitel 19 och kapitel 19a kommer att bli enklare att hantera.

Frihet att utforma förfarandet

Förslaget att en myndighet ska vara fri att utforma förfarandet vid upphandlingen, och att använda olika metoder, innebär en möjlighet för de upphandlande myndigheterna att vara kreativa vid utformningen av upphandlingsprocessen inom ramen för EU:s grundläggande principer. Vid första läsningen kan man fundera över om man faktiskt kan göra på så många andra sätt än enligt de förfaranden som finns idag. I ljuset av en teknisk utveckling som går snabbare än vad lagstiftningen hinner med, är det dock positivt om lagstiftningen inte ställer upp några specifika regler för hur en upphandlande myndighet utformar sina förfaranden, utan litar på att de upphandlande myndigheterna har kompetens att utforma sina upphandlingsförfaranden så att de underlättar för både myndigheten och leverantörerna. Det ligger också ett ansvar på leverantörerna av upphandlingssystem att ge möjligheter till mer flexibla förfaranden.

Val av mindre formella förfaranden underlättar för mindre företag att delta i offentliga upphandlingar. Dessa är ofta inte så vana vid att lämna anbud till offentlig sektor och upplever det många gånger som besvärligt. Upphandlaren har ett stort ansvar för att använda sig av de möjligheter till förenklingar som förslaget ger möjlighet till.

Dialog i upphandling

Vad beträffar utredningens förslag om möjligheterna till dialog i upphandling ser staden positivt på detta. Utredningens ansats är att man ska ha större möjligheter att utbyta information med leverantörerna under en pågående upphandling. Av själva ordalydelsen i den föreslagna bestämmelsen i 19 kap. 12§ kan staden dock inte utläsa något som skulle innebära någon större skillnad mot hur de upphandlande myndigheterna kommunicerar med leverantörerna under pågående upphandlingsprocess idag. Det är viktigt att det klargörs vilka ramarna är för dialogen.

Komplettering av anbud

Staden vill också framhålla att det är bra att det tydliggörs i lagtexten att kompletteringar av anbud är tillåtna. Det är dock viktigt att de upphandlande myndigheterna får ett klargörande av hur långt möjligheterna till komplettering

sträcker sig. Är det t ex tillåtet att komplettera ett anbud med en saknad prisuppgift eller får man byta ut en produkt som inte uppfyller ställda krav utan att detta räknas som ett helt nytt anbud? Det bör inte lämnas till praxis att avgöra detta då man i så fall kommer att få se ett stort antal rättsfall innan ramarna är klara.

Direktupphandling upp till tröskelvärdet

Staden kan tycka att det är olyckligt att inte utredningen föreslår möjligheten till direktupphandling upp till tröskelvärdet även för de upphandlingar som inte styrs av bilaga 2 Förteckning över tjänster som kan reserveras enligt 19 kap. 20§. Direktupphandling upp till tröskelvärdet, kopplat till ett tvång på annonsering över ett visst belopp skulle underlätta mycket både för upphandlande myndigheter och framför allt för mindre leverantörer.

Princip för direktupphandlingar

Vad beträffar införandet av en ny princip för direktupphandlingar, som återfinns i lagförslaget 19a kap. 3§, är det möjligt att detta underlättar eftersom det innebär att de strikta tolkningarna av EU:s grundläggande principer inte kommer att styra på samma sätt som över direktupphandlingsgränsen. Det finns dock en fara i förslaget att EU:s principer ska tillämpas om upphandlingen kan vara av intresse för en leverantör som är etablerad i någon annan medlemsstat eller EES-stat. Detta är något den upphandlande myndigheten ofta inte kan veta på förhand.

Misslyckad upphandling

Begreppet misslyckad upphandling som återfinns i lagförslaget 19a kap. 4§ måste bytas ut. Det rör sig om en upphandling som av olika anledningar inte kan slutföras på annat sätt och inte på att upphandlingen i sig är misslyckad.

Täckningsköp

Att föreslå att täckningsköp ska vara möjliga i samband med överprövningar är välkommet och visar att utredningen har förståelse för att de praktiska problem som uppstår i samband med en överprövning måste lösas. På grund av domstolarnas långa handläggningstider uppstår ofta problem för den upphandlande myndigheten som måste bedriva sin verksamhet och därmed inte kan pausa sina anskaffningar i avvaktan på en dom.

Direktupphandlingsgräns i lagtext

Det är inte lämpligt att direktupphandlingsgränsen anges direkt i lagtexten. Det innebär att beslut måste tas om en lagändring varje gång direktupphandlingsgränsen ska justeras.

Dokumentation av direktupphandlingar

Förslaget att alla upphandlingar ska dokumenteras oavsett värde är inte ägnat att underlätta för de upphandlande myndigheterna. Dokumentation av gjorda inköp finns i bokföringen och om detta är tillräckligt är förslaget förståeligt, annars inte.

Överprövning av upphandlingar

Långa handläggningstider

Överprövningsprocesser som många gånger drar ut på tiden i mer än tre månader är ett stort problem för de upphandlande myndigheterna. Kostnaderna både för processen i sig och för de förseningar och andra brister som drabbar de upphandlande myndigheterna och dess medborgare är stora. De förslag som utredningen lämnar kan visserligen antas minska antalet överprövningar men har förmodligen ingen större påverkan på handläggningstiderna.

Ansökningsavgift

Utredningen förslår införandet av en ansökningsavgift. Avgiftens storlek föreslås till 7 500 SEK för alla överprövningar. En fast avgift är lätt att hantera för domstolarna men man får inte bortse ifrån att det innebär ytterligare administration om domstolen även ska hantera avgifter.

Avgiften är ganska låg och kommer inte att avhålla stora leverantörer från att överpröva en upphandling. Det är möjligen avskräckande för små leverantörer och underlättar inte för dem. Landskrona stad tror att en bättre lösning hade varit att föreslå en obligatorisk dialog med den upphandlande myndigheten innan en överprövning lämnas in. Ett krav på ett utförligt innehåll i det tilldelningsbeslut som lämnas samt en längre avtalsspärr hade förmodligen varit minst lika verksamt för att minska antalet överprövningar.

Processkostnadsansvar

Vad gäller processkostnadsansvaret som föreslås, det vill säga att tappande part ska betala rättegångskostnaderna i likhet med hur det fungerar i de allmänna domstolarna, så kommer detta förmodligen att ha mycket större effekt än införandet av en avgift. Det kommer att innebära att både leverantörerna och de upphandlande myndigheterna kommer att dra sig för att driva en process som kanske inte är sakligt motiverad. Det kommer också att driva på utvecklingen av en ytterligare professionalisering av inköpsorganisationerna då risken att behöva betala motpartens rättegångskostnader i sig kräver att de som handlägger upphandlingarna har hög kompetens.

Förslaget att ombud eller biträde kan bli solidariskt ansvarigt för kostnader kan också medföra färre överprövningar. Det bör leda till att ombud gör en värdering av möjligheten att vinna en överprövning och därför lämnar bättre råd till sin

klient. Det finns ett flertal tillfällen där ombud drivit en process trots att det inte funnits någon utsikt att vinna framgång.

Ett införande av ett processkostnadsansvar kan tyvärr också antas ha negativa effekter. Det kan finnas en risk att en upphandlande myndighet hellre avbryter en upphandling än chansar på att vinna framgång i domstol. Effekten kan också bli att en part avstår från att driva en process vidare till en högre instans efter en fällande dom om man står inför risken att få betala ytterligare kostnader. Det kan tyckas vara önskvärt att parterna inte går vidare men det kan leda till att man får färre vägledande domar från överinstanserna. Därmed kommer rättstillämpningen att vara fortsatt spretig då man får färre prejudicerande domar att förhålla sig till.

Kommunstyrelsen

Datum
2019-01-25

Ks § 20

Ks 2018/2143

Remiss från Finansdepartementet – Möjlighet, tillåtet och tillgängligt – förslag till enklare och flexibla upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål

Ärendebeskrivning

Landskrona stad har av Finansdepartementet 2018-09-14 ombetts att lämna ett svar på remiss av rubricerat betänkande.

Ärendeberedning

Stabens tjänsteskrivelse daterad 2019-01-09 har behandlats av kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-01-14, § 11, som beslutade att föreslå kommunstyrelsen besluta att anta förslag till remissvar från Inköps- och upphandlingsavdelningen och att sända detta till Finansdepartementet.

BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar

att anta förslag till remissvar från Inköps- och upphandlingsavdelningen

att sända detta till Finansdepartementet.

Expedieras till: Finansdepartementet

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande